

УДК: 336.011

Хлопова Карина,
студентка четвертого курсу,
Державний податковий університет,
м. Ірпінь, Україна

Науковий керівник:
Вергелюк Ю.Ю.,
к.е.н., доцент,
Державний податковий університет,
м. Ірпінь, Україна

ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах сучасної практики держава намагається побудувати такий механізм безпечного та вигідного функціонування суб'єктів господарювання, який би, нейтралізуючи зовнішні та внутрішні загрози, надав можливість йому стабільно розвиватися. Проте, наразі виникають все нові і нові загрози. Нині, коли в країні відбувається повномасштабне вторгнення країни-агресора, наша країна має використовувати ефективні інструменти задля ефективного ведення бізнесу. Тому зрозумілим стає питання фінансової безпеки у розрізі забезпечення інтересів суб'єктів господарювання, а особливо складнощів її реалізації в сучасних умовах.

Розглядаючи дане питання, звернемо увагу на слушну думку І. Доценко, де зазначається, що «на сьогодні українське суспільство проходить через ряд випробувань воєнного часу, який спричинив розвиток кризових явищ у соціальній, економічній та політичній сферах. Значна частина підприємства збільшили обсяги виробництва за рахунок держзамовлень та переорієнтації торгівельних мереж на товари регіональних виробників. Проте, виробничі потужності підприємств, в охоплених війною зонах, скоротилися в рази або перебувають в умовах вимушеного простою» [1, с. 179].

У розрізі захисту інтересів бізнесу, зокрема, під час війни, чимало зроблено, зокрема Законом «Про внесення зміни до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України

щодо дії норм на період дії воєнного стану» [2] введення новий тимчасовий механізм оподаткування суб'єктів господарювання. Згідно із цими змінами на період воєнного стану:

- підвищено ліміт доходу для використання умов спрощеної системи оподаткування та сплати єдиного податку до 10 млрд. грн.
- запроваджено нову ставку єдиного податку з обороту 2 %, на застосування якої можна перейти добровільно. Для цих суб'єктів господарювання знято обмеження щодо кількості осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах. Також знято обмеження щодо видів діяльності (крім діяльності з підакцизними товарами, грального бізнесу, обміну валют та видобутку та реалізації корисних копалин).
- встановлено нульову ставку акцизу на пальне.
- знижено ставку податку на додану вартість на пальне до 7 %.
- за бажанням протягом 12 місяців з 1 березня фізичні особи можуть не сплачувати ЄСВ за себе (правда, цей період не буде враховуватися у страховий стаж), а ЄСВ за мобілізованих осіб сплачуватиметься з бюджету.
- скасовуються нарахування штрафів та пені за несплату ЄСВ.
- не сплачується ПДВ за товари, що були знищені в результаті бойових дій, або передані на потреби оборони
- призупинено порядок реєстрації податкових накладних, а податковий кредит може накопичуватися на основі даних первинних документів.

Варто зазначити думку М.С. Зварич, що «фінансова безпека виступає ґрунтовною складовою економічної безпеки не тільки підприємницького сектору, а й держави в цілому, фінанси – кров економічної системи держави» [3, с. 26]. Наголосимо, що в даному трактуванні обґрунтовується саме необхідність забезпечення та підтримки фінансової безпеки держави, тому що вона стосується не лише держави загалом, а й усіх галузей національного господарства, приватних підприємців, усього суспільства. Можемо сміливо стверджувати, що нехтування станом фінансової безпеки може призвести до катастрофічних наслідків, наприклад занепад галузей або банкрутство підприємств тощо.

Система фінансової безпеки відіграє роль надсистеми, одночасно вона є і підсистемою економічної безпеки держави (яка, в свою чергу є складовою національної безпеки держави та міжнародної економічної безпеки). Зазначимо думку О.В. Іваценка та

В.М. Гельмана, які зазначають, що «в організаційному аспекті дедалі важливішою запорукою дотримання економічної безпеки України стає узгодженість взаємодії державного, комунального та приватного сегментів фінансової сфери національного господарства та забезпечення керованості кожного з них» [4, с. 125]. Застосування превентивних заходів – перший крок у переході діючої системи регулювання до ризик орієнтованої. Дослідження першоджерел виникнення ризиків, що супроводжують реалізацію будь-яких фінансових послуг – основний етап побудови такої системи [5].

Отже, можемо дійти висновку, кроки, які нині робить держава на зустріч підприємницькому сектору є логічними та виправданими, адже бізнес повинен адаптуватися до нових умов та сплачувати податки для наповнення бюджетів різних рівнів в таких загрозливих умовах роботи. Можемо з упевненістю стверджувати, що дії уряду України з підтримки бізнесу під час війни, є цілком раціональними і враховують особливості кожного з видів бізнесу і створюють умови, для його успішного відновлення та функціонування. Таким чином, забезпечення державою фінансової безпеки інтересів, український бізнес буде відновлювати економіку України і нарощувати спроможність держави перемогти країну-окупанта.

Список використаних джерел:

1. Доценко І. Фінансова державна підтримка суб'єктів підприємництва в умовах війни. *Трансформація національної, закордонної моделей економічного розвитку та законодавства в умовах воєнного часу*. Луцьк. 2022. С. 179-182.
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2120-IX. URL: 182 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 12.10.2022).
3. Зварич М.С. Механізм забезпечення фінансової безпеки домогосподарств в Україні. *Дисертація*. Київ. 2020. С. 23-35.
4. Іващенко О. В., Гельман В. М. Фінансово-економічна безпека держави. // *Таврійський державний агротехнологічний університет. Збірник наукових праць*. 2013. № 2. С. 122-130.
5. Регулятивний потенціал фінансового ринку в умовах глобальних викликів: [монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2016. 452 с.